

התצלום ההיסטורי: דיין ופרס בבנם רפ"י, אלישבע ציזום (בעלת העגילים) ואמה בשורה הראשונה
שתי נשים אלמוניות בין גדולי האומה

ביקש לפגוש את האח עצמו. נראה כי הפגישה לא היתה מוצלחת, כי שמגר החליט להמשיך בתביעה.

רק בשלב מאוחר יותר, כאשר נע" רכה עיסקת-טיעון עם הפרקליטות ומשה קאהן הודה באשמה תמורת אי הפעלת המאסר על-תנאי נגרו, אישר שמגר את העסקה. בעיקבות הנסיבות המיוחדות בתיק ודו"ח של קצין-מבחן, יצא האח הצעיר גם ממישפט השני בלא עונש של מאסר בפועל.

מיד לאחר סיום מישפטו עזב האח הצעיר את הארץ ונסע לבקר את אביו. הוא שהה בחו"ל שנים רבות. חלק מהזמן היה בארצות-הברית וחלק בגרמניה. לדבריו של משה קאהן לפני בית-הדין בתיק ודו"ח, בתביעה אור-חית שהוא מנהל בימים אלה, עקב אובדן מכולה ותוכנה, נפטר אביו בארצות-הברית בספטמבר 1978.

כיום משה קאהן הוא גבר בן 40, גבהיקומה חסון, וזקן שחור מעטר את פניו. כאשר נחקר על-ידי עורכי-הדין של הנתבעים במישפט, סיפר משה דברים מעניינים על עברו. הוא אמר כי חזר לישראל ב-1978 אחרי שהייה של 10 שנים בחו"ל. בידיו רכונן ישראלי ודרכון גרמני. לדבריו, הוא עזב בישראל כנהג חברת-נסיעות קדמוס. הוא בעליה של מכונית אולדסמוביל משנת 1981, אשר לטענתו משועבדת לחברת קדמוס.

יש לו טלפון ברכב והוא מתגורר בוויולה מפוארת בהרצליה. כאשר נשאל על עסקיו בחו"ל לא היו לו תשובות מספקות. בחוץ-לארץ היו לי עסקים, כל מיני עסקים. עסקתי במיסחר, לא היתה לי הנות ולא היה לי מישדר. כהנזכר עסקתי במיסחר כמו מכוניות וכל מיני דברים. קניתי ומכרתי מכוניות, גם משומשות וגם חדשות ועסקתי עוד בכל מיני דברים. השופטת הרסה בן-עיתו התעסקה

היססה כמה דקות ואחר-כך סירבה לצאת.

לפעמים, כאשר היתה רות בחו"ל, הזמנה אלישבע הביתה. פעם אחת, למרות שחשבו כי הבית ריק, מצאו בו את העוזרת שהכירה להם כוס קפה.

ביולי 1969, כאשר דיין היה בשיא הצלחתו, נערך כנס בסניף. חברי רפ"י כינסו אז את כל גדולי האומה ואת תומכיו של משה דיין כמפא"י. מטרת הכנס היתה לדחות את דיין לפילוג ולהקמת מפלגה עצמאית. מנהיגי רפ"י קיבלו מקומות כבוד בשורה הראשונה. ישב שם דויד בן-גוריון, שהיה אז חבר-כנסת עצמאי, גד יעקובי, שהיה עוזרו של דיין, אהוד אבריאל ורבים אחרים.

אשתו של דיין, רות, ובנו אסי, ישבו באולם, בשורה אחורית. אבל בשורה הראשונה, בין גדולי האומה, ישבו שתי נשים אלמוניות שאיש לא הכירן. היו אלה אלישבע ואמה. למרות שלא היה להן מושג בחיים הציבוריים נשארו בכנס עד סופו. דיין נמנע לשוחח איתן בכנס, מפחד הצלמים הרבים שנכחו במקום.

אבל השמועות והרכילות עברו מפה לאוזן. בלא ידיעתה של אלישבע, החלה אמה להקליט את שיחותיה עם שרה-ביטחון. לאם, אשה בעלת ניסיון חיים, היו כנראה תוכניות לעתיד.

עברה של האם אלפרידה ברשל, היה לוטה בערפל. מעטים ידעו מה שמה האמיתי, מהם תולדות חייה ומיהם אבות ילדיה. כאשר החל העולם הזה לפרסם את הסקופ הגדול שכונה אז "פרשת אלישבע" לא היה ברור עדיין מיהו אביה של אהובת שרה-ביטחון. תחקיר יסודי שערך השבועון הביא לסקופ נוסף — אביה של אהובת-של שרה-ביטחון היה מלצר ערבי מעיראק.

וכך סופר אז בהעולם הזה (16.2.72): "הסיפור נראה לקוח מסרי פורי אלף לילה ולילה. גם בלא מעורבותו של שרה-ביטחון בתוכו, הוא מגולל דרומה אנושית מרתקת ומוע-זעת, המאפינת בצורה סימלית את גורל תושבי מדינתנו זו".

תעודת-לידה חדשה

אלפרידה, אמה של אלישבע, שי-שימשה דמות-מפתח בפרשה, על-תה ב-1938 כהיותה בת 26 מדינה, ביחד עם אמה, גולדה. שם בתוליה היה ציפורה אלס. כאשר עלתה לישראל היתה כבר נשואה לגבר בשם אלפרד צ'יויס, סוחר, שהיה מבוגר ממנה בשנה אחת. הנישואין הללו התפרקו בינאר

קאהן בעבירה דומה. ב-1 באפריל 1979 ייבא לארץ מכולה מהונגיקונג ובה חפצים שונים. המכולה הגיעה לנמל-אילת והנאשם שחרר אותה, ושלם עבור תכולתה מיסים בגובה 87180 ל"י.

שלושה חודשים אחר כך חתם הנאשם על תצהיר כוזב לפני עורך-דין, שבו הצהיר כמירמה כי 15 קרטונים

הרומאן של אלישבע עם דיין שהתחיל בגלל אחיה, נמשך בערך שנתיים, עד מאי 1970. דיין היה מאהב נמרץ ומתמיד שנחזן בלהיטות של צעיר בגיל העשרה. הוא היה מנצל כל הזדמנות כדי לפגוש בה. לפעמים בא בעצמו כליווית שומר-ידאשו ואסף אותה מכיתה, ולפעמים שלח את מכונית השרד שלו.

כמשך תקופה מסוימת נערכו הפגיי שות כמעט מידי יום. לפעמים גם כי ימים שבהם נערכו ישיבות-ממשלה ארוכות ומיגעות. דיין היה מבקש את סליחת חבריו ויוצא להפסקה קצרה. בעוד חבריו חושבים כי ניצל את ההפסקה לעיסקי-מדינה רחופים היה דיין מסוגל לעלות על מסוק, לנחות בתל-אביב לפגישה קצרה עם אלישבע, ולחזור לישיבת הממשלה.

להיטותו של דיין לאהובתו הצעירה היתה כה גדולה עד שביום-הולדתה של אלישבע, ב-30 ביולי 1969, ערך לה מסיבת יום-הולדת כמלון אויה. לכבוד האירוע נסגר כל איזור המלון והוקף שומרים. כמתנת יום-הולדת נתן דיין לאלישבע את תמונתו החתומה. אלי-שבע היתה נדיבה יותר במתנותיה. פעם העניקה לו חפתי-זוהב שבהם שוי-בצה תמונתה, וכמיקרה אחר נתנה לו כמתנה מעיל עור.

באחד מימי-הולדתו שלחה לו אלישבע זר-פרחים בשווי של 90 ל"י, סכום גדול מאוד עבור זר-פרחים באותה תקופה. דיין ציין לפניה מידי פעם בפעם כי הוא גא בגילה הצעיר. הוא טען כי היא מבגרת את עצמה ואינה בת 22 כפי שהיא טוענת, אלא בת 16 בלבד. אלישבע נאלצה להראות לו את תעודת-הזהות שלה.

קיסמו של דיין פעל גם על התופרת הקטנה. אחרי תקופת אהבים קצרה הכריזה אלישבע לפני חברותיה כי היא מאוהבת בדיין. היא התחילה לקוות כי הוא יתגרש מאשתו וישא אותה לאשה. לדבריה אמר לה דיין כי רות מסרבת לתת לו גט וכי אם היא עצמה תיפגש איתה תצליח אולי לשכנעה לכך.

יום אחד הגיעה מזכירתה של רות דיין, מיקי, לתנות-השלמות אנפי. שבה עבדה אלישבע. היא אמרה כי רות דיין מחכה במכונית בחוץ ומבקשת מאלרי שבע לצאת לשוחח אתה. המאהבת

הודה לבסוף כי אמנם ב-16 למרס 1979 נעצר בנמל-התעופה בן-גוריון כשעבר במסלול הירוק מבלי לשלם מכס על סחורות החייבות מכס.

הוא טען כי מדובר היה בכמה טבעות. לא היה מיטען גדול של טבעות, אמר, "היו אולי 4-5 טבעות והיו עוד מוצרים". רק אחרי שעורך-הדין הציג לפניו את המיסמכים, שעל-י

דיין בימי הפרשה
פנישות, כמעט מידי יום

ששיחרר, לא הגיעו כלל ארצה, וביקש החזר מיסים בסך 74220 ל"י. בנובמבר אותה שנה נערך חיפוש בביתו של קאהן ושם נמצאו כל הפריטים שהוא טען כי נעלמו. במאי 1981, כמעמד סניגורו דאן, עורך-הדין אמנון ויכרני, הודה הנאשם באשמות הורשע על-פי הודאתו.

עיסקי-מדינה דחופים

לתכן כי דווקא כוונותיהן הטובות, של אמו ואחותו, שעזרו לו בנערותו, הן שהביאו את משה קאהן להמשך

הם חתם כאשר שילם בזמנו את הכופר כמכס, התברר כי מדובר היה ב-112 טבעות ולא ב-45 בלבד.

בתביעה, המתנהלת כיום בבית-הדין המימון המחוזי בתל-אביב, מדובר על מכולה שהובאה על-ידי קאהן מגרמניה, ושבה היו סחורות יקרות שננטשו על-ידו לדבריו, בגלל נזק ומכיוון שלא קיבל את הפטור מהמכס שלו היה זכאי כאזרח חוזר.

אבל עורכי-הדין של הנתבעים הר-דיעו כי ינסו להוכיח בבית-הדין מישפט כי תביעות כאלה הן שיטה אצל התובע. לשם כך הביאו לפני בית-הדין מישפט פסקדין משנת 1981, שבו הורשע

לשמוע מפיו פירוש מדויק של עסקיו בחו"ל וקיבלה את התשובה: "אני יליד הארץ, אני נמצא בגרמניה מ-1966 או 1967. אינני מוכן לפרט מה עשיתי בגרמניה במשך 10-11 שנים שהייתי שם". גם על פירוש עסקיו בישראל מאז חזרתו בשנת 1978 אמר רק: "היו לי כמה עבודות, אני לא זוכר כמה עסקתי".

חקירותיהם של עורכי-הדין של הנתבעים העלו שלל רב. הם לא הגיעו אמנם עד להרשעות הילדות של אחיה של אלישבע, אבל הצליחו לגלות עבר פלילי חריש יותר, מאז חזר לארץ. משה קאהן התפתל על דוכן-העדים, אבל